

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сокіренко А.А., студентка ННІ Економіки і права,
спеціальність «Фінанси і кредит», 2 курс навчання
Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент **І.Г. Бащук**
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Цифровізація економіки спричиняє глибокі зміни в управлінській системі підприємств, що зумовлює необхідність модернізації обліково-аналітичного забезпечення, яке виступає ключовим джерелом інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. У сучасних умовах це забезпечення має ґрунтуватися на інтеграції сучасних інформаційних систем, автоматизації облікових процесів та широкому застосуванні цифрових технологій.

Процеси цифровізації значно трансформують роль бухгалтерського обліку та аналітики, роблячи їх стратегічним інструментом у системі управління підприємством. Так, сучасна облікова система має надавати керівництву компанії актуальну та релевантну інформацію для прийняття як оперативних, так і стратегічних рішень, що набуває особливої важливості в умовах розвитку цифрової економіки. При цьому цифрові технології сприяють підвищенню оперативності отримання інформації, зменшенню трудомісткості облікових процедур та підвищенню достовірності даних.

Дослідники акцентують увагу на тому, що цифровізація відіграє ключову роль в об'єднанні обліково-аналітичних процесів у єдину інформаційну систему компанії. В. В. Сопко підкреслює, що своєчасна та повна облікова інформація є основою для ефективного управління, оскільки саме вона слугує основним джерелом для аналізу та прогнозування діяльності підприємства [1, с. 115-126]. Впровадження цифрових технологій дозволяє автоматизувати ці процеси та забезпечити формування управлінської інформації у режимі реального часу.

У процесі формування обліково-аналітичного забезпечення в умовах цифровізації ключове значення набуває управлінський облік. С. Ф. Голова вважає його інформаційною системою, яка сприяє плануванню, контролю та аналізу діяльності підприємства. Застосування цифрових технологій, у свою чергу, дозволяє значно підвищити ефективність цієї системи [2, с. 41-43]. Таким чином, цифровізація сприяє формуванню інтегрованої системи обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Цифровізація значно впливає на організацію інформаційних потоків у підприємствах. Інтеграція ERP-систем, хмарних сервісів і аналітичних платформ дозволяє поєднати дані з облікових, фінансових і управлінських процесів. Це сприяє підвищенню ефективності управління компанією та оптимізації процесу ухвалення рішень. Як зазначає Н. М. Ткаченко, впровадження сучасних інформаційних технологій у сферу бухгалтерського обліку забезпечує покращення якості управлінських рішень і оперативність

надання необхідної інформації [3, с. 56]. Статистичні дані цифровізації обліково-аналітичного забезпечення підприємств України

За даними Державної служби статистики України, цифрові технології активно впроваджуються в діяльність підприємств, зокрема в систему обліку та управління [4].

Таблиця 1 – Використання цифрових технологій підприємствами України у 2021–2024 рр.

Показник	2021	2022	2023	2024
Використання комп'ютерів, % підприємств	89,6	90,2	91,5	92,4
Використання доступу до Інтернету, %	87,8	88,9	90,1	91,6
Використання хмарних технологій, %	12,8	15,1	18,4	22,7
Використання ERP-систем, %	19,2	21,6	24,7	27,9
Використання електронного документообігу, %	41,3	45,8	49,6	54,2

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України та узагальненням наукових досліджень цифровізації підприємств [4].

Результати проведеного дослідження свідчать про вагому трансформацію обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством в умовах інтенсивного розвитку цифровізації. Зміни, що спостерігаються, зумовлені широким впровадженням сучасних інформаційних технологій, активною автоматизацією процесів обліку та ефективним застосуванням аналітичних інструментів у системі управління. Цифровізація економічних процесів докорінно змінює традиційні підходи до формування інформаційної бази підприємства, ставлячи в центр уваги обліково-аналітичне забезпечення як один із найважливіших інструментів для ухвалення виважених і своєчасних управлінських рішень. Дослідження також виявило, що сучасна система обліково-аналітичного забезпечення має повністю відповідати потребам керівництва в актуальній, перевірній і оперативній інформації.

Новітні цифрові технології відкривають великі можливості для автоматизації збору, обробки та аналізу даних, що безпосередньо впливає на підвищення ефективності управління підприємством. Інтеграція різноманітних інформаційних систем дає змогу створити єдине цілісне інформаційне середовище, яке суттєво підвищує прозорість у роботі компанії та сприяє якісному контролю над усіма ключовими бізнес-процесами.

Дослідження підтверджують, що цифровізація значно розширює можливості управлінського обліку, надаючи нові інструменти для точнішого прогнозування, ефективнішого планування та глибшого стратегічного аналізу. Інтеграція ERP-систем, широке застосування хмарних технологій та впровадження електронного документообігу створюють умови для оперативного доступу до даних, їх багатовимірного аналізу в режимі реального часу, а також прискорюють процес прийняття управлінських рішень. Завдяки подібним технологіям підприємства отримують змогу швидко реагувати на зміни економічного та ринкового середовища, що підвищує їхню адаптивність і

конкурентоздатність.

Аналіз статистичних показників за період з 2021 по 2024 роки продемонстрував значний прогрес у впровадженні цифрових рішень українськими бізнесами. Масове використання сучасних інструментів, таких як хмарні сервіси, ERP-системи та автоматизований документообіг, свідчить про послідовний перехід до цифрових моделей управління. Цей процес позитивно впливає на ефективність операційної діяльності підприємств, забезпечує оптимізацію витрат і покращення якості прийняття управлінських рішень, що є важливим елементом сучасного бізнес-середовища. Проте, незважаючи на вказані досягнення, цифровізація обліково-аналітичного забезпечення все ще стикається з певними труднощами, які потребують вирішення.

Одним із головних викликів є недостатня кваліфікація персоналу в сфері цифрових технологій. Високі фінансові витрати на впровадження новітніх технологій також стають бар'єром для окремих підприємств. Крім того, значні зусилля спрямовуються на забезпечення належного рівня інформаційної безпеки та захисту даних, що є критично важливо в умовах зростання кіберзагроз. Ще одним складним завданням залишається інтеграція різнорідних інформаційних систем у цілісну цифрову платформу підприємства, здатну забезпечити ефективне функціонування всіх бізнес-процесів. Зважаючи на це, обліково-аналітичне забезпечення за умов активного впровадження цифрових технологій еволюціонує у вагомий стратегічний інструмент управління та стає ключовим фактором підвищення ефективності роботи підприємства. Використання сучасних цифрових рішень сприяє створенню інтегрованих інформаційних систем управління, розширює можливості для оперативного доступу до даних, покращує їх точність і забезпечує прозорість облікових процесів.

Подальший прогрес у цій галузі передбачає поступове впровадження інтелектуальних аналітичних систем на основі штучного інтелекту, розширення спектра інноваційних цифрових інструментів і вдосконалення кваліфікації фахівців через розвиток їхніх цифрових компетенцій. Лише таким чином підприємства зможуть не лише успішно адаптуватися в нових економічних реаліях, але й впевнено зберігати свої конкурентні позиції на ринку.

Інформаційні джерела:

1. Сопко В. В. Бухгалтерський облік – базовий інструмент державної регулювальної політики забезпечення фінансово-економічної стабільності та економічного розвитку. Наукові записки НаУКМА. Економічні науки. 2012. Т. 133. С. 115-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAe_2012_133_26.
2. Голов С. Управлінський облік на основі теорії обмежень. Бухгалтерський облік і аудит. 2012. № 6. С. 40-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2012_6_7.
3. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2019. 928 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/4aa9f2ff-3bfb-4a04-806a-c370fa170ebc>
4. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах України : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2024. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications/vykorystannya-informatsiyno-komunikatsiynykh-tekhnologiy-na-pidpryyemstvakh>